

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ОГЛЯДІВ І ЗВІТІВ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Виконала здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Посаднєва О.М.

Керівник: к. філол. н., доцент Лебедєва А.В.

Хмельницький – 2024 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов
Освітній рівень другий (магістерський)
Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»
Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

к. філол. н., доцент

_____ Аеліта ЛЕБЕДЄВА

«25» січня 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Посадневій Оксані Михайлівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Мовностилістичні особливості англomовних фінансово-економічних оглядів і звітів: перекладацький аспект

керівник роботи _____ Лебедева Аеліта Володимирівна, к.філол.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «19» 10 2023 року № 565-с та «25» 09 2024 року № 501-с.

2. Строк подання роботи здобувачем 19.12. 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Об'єктом дослідження виступають фінансово-економічні огляди та звіти як об'єкти економічного направлення. Предметом дослідження є особливості перекладу фінансово-економічних оглядів та звітів (на прикладі перекладу з англійської мови на українську).

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Основні особливості економічного тексту та його жанрів. Теоретичні аспекти вивчення особливостей перекладу фінансово-економічної документації. Практичні аспекти перекладу фінансово-економічних оглядів та звітів

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів) 1 рисунок

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Аеліта ЛЕБЕДЄВА, к.філол.н., доцент	25.01.24	01.10.24
Консультант з нормоконтролю	Аеліта ЛЕБЕДЄВА, к.філол.н., доцент	25.01.24	01.11.24

7. Дата видачі завдання 25.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи (КР)	Строк виконання етапів роботи КР	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	29.01.24 – 11.02.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	12.02.24 – 25.02.24	виконано
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	26.09.24 – 15.10.24	виконано
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.24 – 31.10.24	виконано
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.24 – 15.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.24 – 19.11.24	виконано
7.	Оформлення роботи	20.11.24 – 24.11.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	25.11.24 – 01.12.24	виконано
9.	Надання роботи на рецензування	02.12.24 – 09.12.24	виконано
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.24	виконано
11.	Захист роботи в ЕК	20.12.24	

Здобувачка _____ Оксана ПОСАДНЄВА
(підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи _____ Аеліта ЛЕБЕДЄВА
(підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ТЕКСТУ ТА ЙОГО ЖАНРІВ.....	9
1.1. Особливості економічного дискурсу.....	9
1.2. Основні види і характеристики фінансово-економічної документації ...	17
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	28
2.1. Поняття, функції та роль економічного перекладу	28
2.2. Переклад фінансово-економічної документації як різновид спеціального перекладу	32
2.3. Критерії якості економічного перекладу	36
Висновки до розділу 2.....	40
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНИХ ОГЛЯДІВ ТА ЗВІТІВ	43
3.1. Особливості перекладу лексичних одиниць	43
3.1.1. Переклад загальноживаної лексики.	43
3.1.2. Переклад термінів та спеціальної лексики.	50
3.1.3. Переклад аббревіатур та акронімів.	52
3.1.4. Переклад власних назв та назв організацій.	53
3.1.5. Лексичні помилки при перекладі.	55
3.2. Особливості перекладу фінансово-економічних оглядів та звітів на граматичному рівні.....	57
3.2.1. Переклад типових граматичних структур.	57
3.2.2. Переклад заголовків.	61
3.2.3. Граматичні помилки.	63

3.3. Переклад на стилістичному рівні	65
3.3.1. Переклад метафор.....	66
3.3.2. Переклад фразеологічних одиниць та кліше.....	68
3.3.3. Стилiстичнi помилки при перекладi.	71
Висновки до розділу 3.....	72
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78
RESUME	82

ВСТУП

Актуальність дослідження. У зв'язку з розширенням міжнародних контактів на всіх рівнях та їх зростаючою інтенсивністю, перекладацька діяльність у всіх її проявах набула значного масштабу. Науково-технічний прогрес, який охоплює нові сфери життя, міжнародне співробітництво в економічній галузі та інші ключові явища сучасної цивілізації сприяють безпрецедентному розвитку контактів як між державами, так і між різномовними спільнотами. У цьому контексті значення перекладу, який забезпечує економічні, суспільно-політичні, наукові, культурно-естетичні та інші відносини між народами, суттєво зростає.

Питання теорії перекладу досліджують такі вчені, як Корунець І.В., Мацак Ж.Г., Савицька Л.В., Сергєєва А.В. та інші. Оцінювання якості економічного перекладу є однією з найактуальніших проблем. Розробці критеріїв оцінювання адекватності та якості перекладу приділяли увагу як українські, так і зарубіжні науковці, серед яких В'ячеслав Карабан, Гідеон Турі, Джуліан Хаус, Малколм Вільямс, Ігор Корольов та інші.

Економічний переклад є невід'ємною частиною будь-якого міжнародного бізнес-процесу. Розвиток і функціонування бізнесу неможливі без налагодження економічних відносин. У сучасному світі співпраця з іноземними партнерами з різних країн стала необхідністю. Як і будь-яка інша взаємодія, така співпраця супроводжується фінансово-економічною документацією. Якісний переклад економічних текстів відіграє вирішальну роль, адже він дозволяє іноземним компаніям оцінити професіоналізм керівництва організацій і, як наслідок, визначити ступінь надійності партнерства.

Економічний переклад, навіть із найменшою помилкою, може мати серйозні наслідки. Тому переклад фінансово-економічних оглядів та звітів вимагає від перекладача високої відповідальності, концентрації уваги, ретельності та точності в деталях.

Актуальність вибору теми цього дослідження полягає в тому, що на нинішньому етапі існування нашої держави в умовах війни особливої актуальності набуває переклад фінансової та грантової документації через все зростаючі обсяги фінансово-економічної підтримки вітчизняної економіки з боку країн-партнерів. Така ситуація висуває на передній план важливість мовної інтеграції.

Мета дослідження. Метою дослідження є виявлення мовних особливостей перекладу різних видів фінансово-економічної документації з англійської мови на українську.

Для досягнення цієї мети передбачається вирішити такі **завдання**:

- висвітлити особливості економічного дискурсу;
- розглянути основні види і характеристики фінансово-економічної документації;
- дослідити поняття, функції та роль економічного перекладу;
- виділити та проаналізувати особливості перекладу фінансово-економічної документації як різновиду спеціального перекладу
- окреслити критерії якості економічного перекладу
- висвітлити практичні аспекти перекладу лексичних одиниць;
- проаналізувати практику перекладу фінансово-економічних оглядів та звітів на граматичному рівні
- навести приклади практики перекладу на стилістичному рівні.

Об’єктом дослідження цієї роботи є фінансово-економічні огляди та звіти як об’єкти економічного направлення.

Предметом дослідження є особливості перекладу фінансово-економічних оглядів та звітів (на прикладі перекладу з англійської мови на українську).

Методи дослідження. При написанні роботи використовувався метод порівняльно-зіставного та семантичного аналізу документів; здійснювалося дослідження навчальних посібників і практичних матеріалів з перекладу фінансово-економічної документації; застосовувався метод узагальнення та систематизації

отриманих результатів.

Теоретичне значення одержаних результатів. У роботі розглянуто підходи до оцінювання якості перекладу, що розроблялися як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Проаналізовано складність економічного дискурсу, який охоплює численні підвиди, зокрема переклад у сфері страхування, банківської справи, менеджменту, маркетингу, фінансів та бухгалтерії. Наголошено на важливості еквівалентності змісту, точності термінології та адаптації текстів відповідно до культурних та нормативних відмінностей. Визначено основні виклики, зокрема термінологічні особливості, необхідність звернення до спеціалізованих джерел і консультування з експертами для підвищення якості перекладу.

Практичне значення отриманих результатів. Практична значущість роботи полягає в можливості застосування результатів дослідження при перекладі фінансово-економічних текстів та звітів з англійської мови на українську.

Апробація результатів роботи. Апробація результатів роботи здійснювалася під час дистанційної участі у XIX Міжнародній науково-практичній конференції «Introduction of new technologies to improve education», яка відбувалася 13-15 травня 2024 р. у м. Рим, Італія.

Публікації. На основі дослідження, проведеного у роботі було розміщено статтю у науковому виданні категорії «Б» (Lebedieva A. V., Posadnieva O. M. Theoretical aspects of the study of financial and economic documentation translation peculiarities. *Bulletin of Science and Education. Series: Philology*. 2024. Vol. 11(29). P. 35–46) та тези (Посаднієва О. М., Лебедєва А. В. Особливості економічного дискурсу. *Introduction of new technologies to improve education: матеріали XIX Міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Рим, 13-15 квіт. 2024 р. Рим, Італія, 2024. С. 302-304).

Структура кваліфікаційної роботи: кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел та анотації.

RESUME

The theme of our research is Linguistic Features of English Financial and Economic Reviews and Reports: Translation Aspect.

In connection with recent changes in the world, the economic topic has become one of the most popular for both specialists and people who are not directly involved in the sphere of finance, credit, monetary exchange and production.

The relevance of choosing the topic of our research lies in the fact that at the moment in our region the translation of economic documentation is becoming more and more in demand in connection with the expansion of forms and types of foreign economic relations, with the growth of information exchange in a foreign language.

The object of research of this work is financial and economic reviews and reports as objects of economic direction.

The subject of the study is the peculiarities of the translation of financial and economic reviews and reports (using the example of translation from English to Ukrainian).

The purpose of the study is to reveal the linguistic features of the translation of various types of financial and economic documentation from English into Ukrainian.

To achieve this goal, the following tasks should be solved:

- consider the concept of the economic environment as the basis for the selection of a special sphere of language use;
- determine the role, purpose and tasks of financial and economic translation;
- to determine linguistic features characteristic of financial and economic reviews and reports, to highlight those moments that require special attention during translation;
- highlight the levels of translation activity and criteria for evaluating the quality of translation of financial and economic reviews and reports;

- analyze individual examples from the practice of translating financial and economic reviews and reports, describe the most characteristic methods of translation activity and systematize typical translation errors of this documentation.

Research methods

- method of comparative and comparative and semantic analysis of documents;
- analysis of training manuals and workshops on translation of financial and economic documentation;
- method of generalization and systematization of the obtained results.

The practical significance of the work lies in the possible use of research results during the translation of financial and economic texts from English to Ukrainian.

The structure of the thesis: the thesis consists of an introduction, three sections with subsections, conclusions, a list of used literature and an abstract.